

Lisabonská strategie a Finanční rámec EU

02.Června 2005 Tomáš Dub

Něco je shnilého ve státě dánském, řekl klasik. Dnes se to z Dánska rozšířilo na EU. Ta chtěla ještě nedávno předejít Spojené státy v jejich ekonomickém rozmachu. Teď se snaží neztratit krok. K tomu miní využít dvou hlavních nástrojů - Lisabonské strategie a také Finančního rámce EU.

Zatímco původní Lisabonská strategie stanovila nerealistické cíle, zejména ten nejvíc ideově zabarvený - předstihnout USA, pak po několika letech po zhodnocení reality a „očekávaných úspěchů“ musela Evropská rada na základě zprávy Kokovy komise konstatovat, že pokrok je zanedbatelný. Eurospeak pak přinesl „nový impuls Lisabonské strategii“ a v rámci toho hned „Lisabonský akční program“. Aby se zakrylo, že o „akčnosti“ nemohlo být dosud ani řeči. Zatím můžeme spočítat hlavně sérii neúspěchů. Nastala tedy redukce původních cílů. Koneckonců rozumná. Nouze naučila Dalibora housti. Ale také hned přišel podle Parkinsona rozvinutější organizační systém. Každá země nyní bude mít dokonce svůj vlastní implementační „Národní lisabonský program“. A nejen země (eurospeakem „národní státy“), dokonce i regiony, kraje, provincie, města, obce... A každý bude mít svého „pana Lisabona“, který bude daný plán organizovat. Hezké. Koho ale takto předstihneme, nevím. Místopředseda vlády Martin Jahn obhajoval ve Sněmovně nejen Lisabonský program, ale v této souvislosti také jeho budoucí rozpočtový základ, Finanční rámec EU na léta 2007 až 2013. Ten má na výdajové straně zahrnovat tuto strukturu kapitol: 1. podpora udržitelného rozvoje, 2. zachování a řízení přírodních zdrojů, 3. občanství, svoboda, bezpečnost a spravedlnost, 4. EU jako globální partner.

Lisabonské strategie se fakticky týká jen první kapitola finančního rámce a zejména podkapitola a - konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost. Má být kromě jiného především zaveden systém podpory vědy, výzkumu a vzdělávání. Nic proti tomu, ale je to administrativní systém s jeho náklady a vlastními rozpočty. Bude mít v sobě vestavěnou z logiky věci danou neefektivnost. Desítky, stovky jednání na všech úrovních. Akční programy, směrnice, doporučení. Koordinátoři, kontrolóři, revizoři. To má být lék na ekonomické zaostávání EU.

Nebylo by jednodušší a efektivnější odstranit zbývající bariéry vnitřního trhu? Podpořit ekonomický rozvoj nízkou daňovou zátěží a tím i aplikovaný výzkum?

Evropská unie se zdá nepoučitelná. Její komplikovaný a rozsáhlý systém není v praxi efektivní, funguje špatně. Po tomto zkonstatování však přichází místo jeho zjednodušení a komplexní redukce iniciativa na jeho další rozšíření systémem, který, jak se nakonec ukáže, rovněž funguje špatně. A proto se tento systém rozpracuje až do detailů a zajistí jeho prostředky ve Finančním rámci. Je-li toto myšlením znakem „pravého evropanství“, pak náš čeká ještě dlouhá a trnitá cesta.